Quickscan Natuurwetgeving

CNS De Regenboog, Van Sytzamalaan 5 Oldebroek
Gemeente Oldebroek

13 december 2024 - Internal

Contactpersoon

OA

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 220
3800 AE Amersfoort
Nederland

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Leeswijzer 5
2 Projectgebied en ingreep 6
2.1 Huidige situatie 6
2.2 Voorgenomen ingreep 7
2.3 Afbakening effecten 7
3 Omgevingswet 9
3.1 Gebiedsbescherming 9
3.1.1 Natura 2000-gebied 9
3.1.1.1 Methode 9
3.1.1.2 Ligging 9
3.1.1.3 Effecten 10
3.1.1.4 Deelconclusie 10
3.2 Soortbescherming 11
3.2.1 Methode 11
3.2.2 Aanwezigheid beschermde soorten 11
3.2.3 Effectbeschrijving 17
3.2.4 Toetsing 18
3.2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten 18
3.2.4.2 Vrijstelling algemeen voorkomende soorten 18
3.2.4.3 Overtreding verbodsbepaling 18
3.3 Vervolg 19
3.3.1 Zorgplicht 19
3.3.2 Mitigerende maatregelen 20
3.3.3 Soortgericht onderzoek en inspectie 21
4 Conclusie en advies 22
4.1 Gebiedsbescherming 22

4.2 Soortbescherming 22

Bijlagen

Bijlage A Wettelijk kader Natura 2000-gebieden 23

Bijlage B Wettelijk kader soortbescherming 25

Colofon 32

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Oldebroek heeft het voornemen om basisschool CNS De Regenboog te slopen. Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van schadelijke handelingen op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Omgevingswet. Zie bijlage A, B en C voor een beschrijving van het wettelijk kader voor deze soorten- en gebiedsbescherming. Het projectgebied ligt buiten het Gelders Natuurnetwerk (hierna: GNN). In de omgevingsverordening van provincie Gelderland staat geen externe werking opgenomen. Daarom wordt in deze rapportage niet verder ingegaan op het GNN.

Gemeente Oldebroek heeft Arcadis gevraagd een quickscan op te stellen om eventuele effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet in beeld te brengen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het projectgebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de Omgevingswet, hierin is een beschrijving van de ligging en effecten op Natura 2000-gebieden en de aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing opgenomen. In hoofdstuk 4 is de conclusie weergegeven.

Bijlage A geeft het wettelijk kader van Natura 2000-gebieden, Bijlage B het wettelijk kader van beschermde soorten.

2 Projectgebied en ingreep

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied ligt in het dorp Oldebroek in de provincie Gelderland, zie Figuur 1 voor de ligging. Oldebroek ligt ten zuiden van Kampen, ten noordoosten van het Veluwemeer en ten noorden van de Veluwe. Oldebroek is in de wijdere omgeving omgeven door agrarische percelen, bosschages, bomenrijen/houtwallen, wegen en andere dorpen. De directe omgeving van het projectgebied bestaat uit wijken met woonhuizen en tuinen, bedrijven, het Hullenbos, N308 en rustigere wegen. Het projectgebied zelf ligt aan de Van Sytzamalaan 5 in Oldebroek. Het projectgebied zelf bestaat uit een verlaten schoolgebouw met twee verdiepingen en een kelder, een verhard schoolplein met speeltoestellen, grasstroken, enkele bomen en struiken rondom het pand, overkappingen voor de fietsen en twee schuurtjes. Zie Figuur 2 voor een foto-impressie.

Figuur 1: Ligging projectgebied

Figuur 2: Foto-impressie van het projectgebied

2.2 Voorgenomen ingreep

Gemeente Oldebroek heeft het voornemen om basisschool CNS De Regenboog te slopen.

Om dit te realiseren worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:
- Schoolgebouw wordt gesloopt
- Bijgebouwen worden gesloopt
- Speeltoestellen (zandbak, klimrek, etc.) wordt verwijderd
- Vegetatie (bomen, struiken, gras) wordt verwijderd
- Bestrating wordt verwijderd

Ook wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden gedeeltelijk plaatsvinden vóór zonsopgang en/of na zonsondergang en dat de locatie tijdens de donkere uren wordt verlicht.

De werkzaamheden staan gepland in het derde kwartaal van 2025.

2.3 Afbakening effecten

Als gevolg van bovengenoemde werkzaamheden kunnen effecten op beschermde natuurwaarden optreden. Het overgrote deel van de effecten zal lokaal optreden in het projectgebied of in de directe omgeving van het projectgebied (tot 500 meter). Het gaat hierbij om de volgende effecten:

- Verstoring als gevolg van geluid, licht, trillingen en/of optische prikkels
- Vernietiging van verblijfplaatsen (als verblijfplaatsen aanwezig zijn)
- Aantasting als gevolg van mechanische effecten (bijvoorbeeld heen en weer rijden)
- Doden en verwonden van dieren (als verblijfplaatsen aanwezig zijn)
- Versnippering en/of oppervlakteverlies van leefgebieden of groeiplaatsen

Daarnaast kan over een veel groter gebied effecten optreden als gevolg van:
- verzuring en vermesting door de uitstoot van vervuilende machines tijdens de werkzaamheden.

3 Omgevingswet

Onder de Omgevingswet valt de bescherming van Natura 2000-gebieden en beschermde soorten. In dit hoofdstuk worden deze thema's respectievelijk behandeld. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A en Bijlage B.

3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Natura 2000-gebied

3.1.1.1 Methode

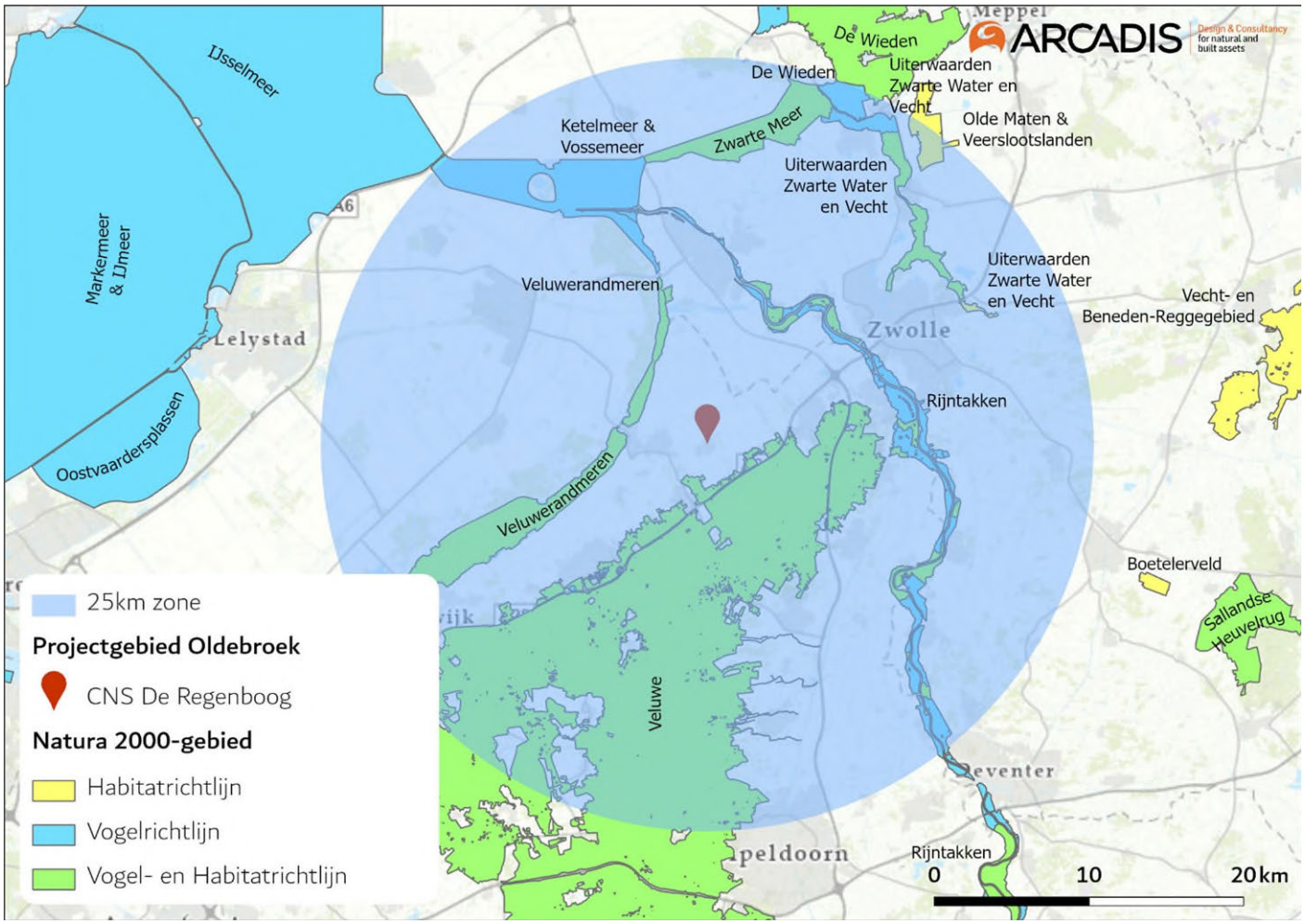
Op basis van de ligging van het projectgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.1.1.2 Ligging

In Figuur 2 is de ligging van het projectgebied weergegeven ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de omgeving en in Tabel 1 staan de afstanden weergegeven. Natura 2000-gebieden tot 25 km van het projectgebied staan opgenomen in deze tabel, omdat de stikstofdepositie tot op deze afstand wordt berekend.

Tabel 1: Afstand projectgebied t.o.v. Natura 2000-gebieden, beschermingsregime en stikstofgevoeligheid

Natura 2000-gebieden	Afstand t.o.v. projectgebied	Beschermingsregime	Stikstofgevoeligheid
Veluwe	2.0 km	Vogelrichtlijn en habitatrichtlijn	Ja
Veluwerandmeren	4.7 km	Vogelrichtlijn en habitatrichtlijn	Nee
Rijntakken	8.4 km	Vogelrichtlijn en habitatrichtlijn	Ja
Ketelmeer & Vossemeer	11.5 km	Vogelrichtlijn	Nee
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	15.3 km	Vogelrichtlijn en habitatrichtlijn	Ja
Zwarte Meer	18.3 km	Vogelrichtlijn en habitatrichtlijn	Nee
Olde Maten & Veerslootslanden	22.4 km	Habitatrichtlijn	Ja
De Wierden	24.4 km	Vogelrichtlijn en habitatrichtlijn	Ja

Figuur 3: Projectgebied t.o.v. Natura 2000-gebied

3.1.1.3 Effecten

Verstoringseffecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden treden enkel lokaal rondom het projectgebied op. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de genoemde Natura 2000-gebieden zijn gezien de afstand op voorhand uitgesloten, met uitzondering van negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie. Stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden kan optreden in de wijde omgeving. Effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen op voorhand niet worden uitgesloten.

3.1.1.4 Deelconclusie

Door de grote afstand tot Natura 2000-gebieden zijn lokale negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden uitgesloten, met uitzondering van effecten als gevolg van stikstofdepositie. Om eventuele effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen, moeten AERIUS-berekeningen worden gedaan. Als daaruit komt dat effecten niet uit te sluiten zijn, zijn vervolgstappen noodzakelijk, zoals het opstellen van een Passende beoordeling en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Als effecten op basis van de berekeningen kunnen worden uitgesloten, zijn vervolgstappen niet nodig.

3.2 Soortbescherming

3.2.1 Methode

Voor deze quickscan met betrekking tot de beschermde soorten is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens van de verspreidingsatlas[1] en gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen 5 jaar en als er niet genoeg gegevens waren, is gekeken naar de afgelopen 10 jaar[2].

Het veldbezoek is uitgevoerd op 2 december 2024 door JK ecoloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren voornamelijk bewolkt, windkracht 2 en circa 11°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek, waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het projectgebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk vóórkomen van beschermde plant- en diersoorten.

Tijdens het veldbezoek is hiertoe globaal geïnventariseerd óf en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.2.2 Aanwezigheid beschermde soorten

Op basis van het bureauonderzoek en het veldbezoek is een analyse gemaakt op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, de bevindingen zijn nader toegelicht per soortgeroep in Tabel 2. In de provincie Gelderland geldt een vrijstelling voor een aantal algemene zoogdieren en amfibieën, zie Bijlage B. Deze algemeen vrijgestelde soorten zijn echter wel meegenomen in de beoordeling. De zorgplicht geldt altijd, zowel voor beschermde als niet beschermde soorten.

Tabel 2: Vóórkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	*Bureauonderzoek* Er zijn in de omgeving van het projectgebied waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten, namelijk dennenorchis, glad biggenkruid, groot spiegelklokje en kluwenklokje (NDFF, 2024). *Veldonderzoek* Het projectgebied is voornamelijk verhard terrein en aan de zijkant en achterkant van de school zijn stroken onverhard. Hier groeien voedselrijke soorten, zoals braamstruwelen, paardenbloem en klimop. Het veldbezoek vond plaats in december, buiten de groeiperiode van de beschermde plantensoorten. De soorten konden daarom niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. **Dennenorchis** Dennenorchis is een zeer zeldzame soort in midden-Nederland en komt voor in bossen op droge zure grond. Dergelijke groeiplaatsen zijn niet aanwezig in het projectgebied. De soort is daarom op voorhand uitgesloten in het projectgebied. **Glad biggenkruid** Glad biggenkruid is een (zeer) zeldzame soort en heeft als biotoopvoorkeur kalkarme akkers. Dergelijke groeiplaatsen komen niet voor in het projectgebied. De soort is daarom op voorhand uitgesloten in het projectgebied.	De aanwezigheid van beschermde planten is uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidings-gegevens.

[1] www.verspreidingsatlas.nl *Gebruikt in november en december 2024*
[2] www.NDDF.nl *Gebruikt in november en december 2024*

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	Groot spiegelklokje Groot spiegelklokje is een zeer zeldzame soort in Nederland. De soort heeft als biotoopvoorkeur kalkrijke akkers. Dergelijke groeiplaatsen komen niet voor in het projectgebied. De soort is daarom op voorhand uitgesloten in het projectgebied. **Kluwenklokje** Kluwenklokje komt voor in het rivierengebied (zoals IJssel) en Zuid-Limburg. De soort is waargenomen in Oldebroek en dit betreft niet-wild exemplaren. De soort komt voornamelijk voor in kalkgraslanden. Dergelijke groeiplaatsen zijn ongeschikt voor kluwenklokje. De soort is daarom uitgesloten. **Andere beschermde soorten** Geschikte groeiplaatsen voor andere beschermde soorten zijn ook niet aangetroffen in het plangebied.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	*Bureauonderzoek* In het projectgebied zijn waarnemingen bekend van diverse algemene broedvogels (NDFF, 2024). *Veldonderzoek* Tijdens het veldbezoek zijn in de omgeving van de locatie algemeen voorkomende soorten waargenomen, zoals de merel, kauw en houtduif. Ook zijn er oude nesten aangetroffen in de heesters/bomen rondom het gebouw. In deze vegetatie en daken van het schoolgebouw kunnen algemene broedvogels tot broeden komen.	Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen in het projectgebied of in de directe omgeving van het projectgebied.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	*Bureauonderzoek* Provincie Gelderland kent categorie 1 en 2. Categorie 1 zijn jaarrond beschermde nesten en categorie 2 zijn jaarrond beschermd nesten, tenzij is aangetoond dat er voor de betreffende soort voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is om zich te kunnen vestigen (Hunink, 2024). In het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de categorie 1 soorten gierzwaluw en steenuil. In de directe omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de volgende categorie 1 soorten: buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, sperwer, steenuil, wespendief en zwarte wouw. De volgende categorie 2 soorten komen voor in de directe omgeving: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boomvalk, bosuil, gekraagde roodstaart, groene specht, grote bonte specht, grutto, huiszwaluw, ijsvogel, kwartel, middelste bonte specht, oeverzwaluw, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, spreeuw, tapuit, torenvalk, tureluur, veldleeuwerik, wulp, zeearend, zwarte kraai, zwarte roodstaart en zwarte specht. Binnen het projectgebied is nest-indicerend gedrag waargenomen van de gierzwaluw in 2021 en hetzelfde gedrag is waargenomen van de spreeuw op meer dan 200 m van het projectgebied in 2019. De huiszwaluw heeft een vastgesteld territorium op 200m van het projectgebied in 2020 (NDFF, 2024). Op het schoolgebouw hangen tijdelijke kasten voor gierzwaluwen en huismussen ter compensatie van het gebouwde pand op nummer 3 in dezelfde straat. *Veldonderzoek* Tijdens het veldbezoek zijn geen (nesten van) vogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen in het projectgebied.	Gierzwaluw en huismus kunnen tot broeden komen in het projectgebied. Ransuil heeft mogelijk een vaste roestplek in het projectgebied.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	Vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen zijn boerenzwaluw, gierzwaluw, huismus, huiszwaluw, kerkuil en spreeuw en steenuil. De ligging van het projectgebied biedt geen geschikt broedhabitat voor de boerenzwaluw of kerkuil. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen mogelijke nestplaatsen aangetroffen van de huiszwaluw of steenuil. De gierzwaluw en huismus kunnen wel tot broeden komen onder de dakpannen en in de tijdelijke nestkasten van het schoolgebouw. In het projectgebied zijn geen potentieel jaarrond beschermde horsten waargenomen van grote (roof)vogels, zoals buizerd. Tevens is de locatie van het projectgebied in de bebouwde kom voor veel roofvogels niet geschikt. Weidevogels hebben ook geen geschikte nestplaatsen in het projectgebied. Ook hebben de bomen geen spechtenholen en is het projectgebied ongeschikt als habitat voor de steenuil. Eventuele roestplekken van de ransuil zijn nog niet uitgesloten tijdens het veldbezoek. De boomklever en boomkruiper zouden wel de holtes van de boom aan de achterzijde van het schoolgebouw tot broeden kunnen komen. Dit zijn echter categorie 2 soorten en kunnen voldoende alternatief leefgebied vinden in de omgeving, denk aan het Hullenbos (360 m) of bomen in tuinen in de omgeving. Essentiele broedplekken zijn daarom op voorhand uitgesloten. Vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen foerageren in het projectgebied. Het is geen essentieel foerageergebied, omdat er voldoende geschikter foerageergebied in de omgeving te vinden is.	
Grondgebonden zoogdieren	*Bureauonderzoek* In de directe omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van algemeen voorkomende (vrijgestelde) zoogdieren, zoals diverse muizensoorten, egel, haas, konijn, ree en vos. Verder zijn in de wijdere omgeving het vóórkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren bekend, zoals boommarter, bunzing, das, edelhert, eekhoorn, hermelijn, otter, steenmarter, wezel, wild zwijn en wolf (NDFF, 2024). *Veldonderzoek* In het plangebied kunnen algemene (vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren vóórkomen, zoals diverse muizensoorten en egel. **Boommarter, das, edelhert, otter, wild zwijn en wolf** Het projectgebied ligt midden in het dorp Oldebroek. Rondom het projectgebied vindt veel bedrijvigheid plaats in de vorm van bijvoorbeeld verkeer en naar school gaande kinderen. Daarnaast betreft het projectgebied en de omgeving voornamelijk uit verhard terrein. Verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van de deze soorten is daarom op voorhand uitgesloten. **Bunzing, hermelijn, wezel** Aan de zijkant en achterzijde van het schoolgebouw staan bomen en dichte heesters. Dergelijke heesters kunnen dekking bieden voor kleine marterachtigen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van (kleine) marterachtigen aangetroffen tussen deze heesters. Ook ligt het projectgebied in de bebouwde kom en midden in een wijk zonder groenstructuren. Omdat het projectgebied niet in verbinding staat met groenstructuren in de omgeving, zijn essentiële functies, zoals verblijfplaatsen en foerageergebied van de kleine marterachtigen, op voorhand uitgesloten.	Aanwezigheid van algemene (vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren is niet uitgesloten. Verblijfplaatsen en foerageergebied van de boommarter, bunzing, das, edelhert, eekhoorn, hermelijn, otter, wezel, wild zwijn en wolf zijn uitgesloten. De steenmarter heeft mogelijk een verblijfplaats in het schoolgebouw. Mogelijk foerageert de steenmarter wel incidenteel in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	Eekhoorn Tijdens het veldbezoek is geen potentieel nest van de eekhoorn waargenomen. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn daarom uitgesloten. Het projectgebied kan incidenteel gebruikt worden als foerageergebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied voor de eekhoorn, omdat er nagenoeg geen voedsel te vinden is. **Steenmarter** Aan de buitenkant van het schoolgebouw zitten enkele openingen, waardoor de steenmarter in het schoolgebouw kan komen, waaronder in de kelder. Deze kelder is geschikt als verblijfplaats voor de steenmarter. Er zijn echter geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van de steenmarter, denk aan botten of uitwerpselen of wissels naar de opening in het gebouw. Niet de hele kelder kon gecontroleerd worden met de endoscoop. Verblijfplaatsen in het schoolgebouw zijn er daarom niet. De steenmarter kan ook verblijven in holen in de grond. Rondom het schoolgebouw zijn geen potentiële steenmarterverblijven aangetroffen. Verblijfplaatsen in de vegetatie zijn daarom op voorhand uitgesloten. De soort kan wel foerageren in het projectgebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied, omdat er beter foerageergebied voorhanden is.	
Vleermuizen	*Bureauonderzoek* Binnen en in de omgeving van het projectgebied zijn er waarnemingen bekend van de beschermde bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. De gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn in 2021 veelvuldig waargenomen op het braakliggende perceel grenzend aan het projectgebied waar inmiddels een kantoorpand staat (NDFF, 2024). *Veldonderzoek* Tijdens de veldbezoeken zijn geen waarnemingen gedaan van sporen van vleermuizen. In de boom aan de achterzijde van het schoolgebouw zijn holtes en loshangende schors waargenomen, waarachter/in boombewonende vleermuizen kunnen verblijven. Ook zijn er in het gebouw allerlei open stootvoegen, tijdelijke nestkasten en ander kieren, waarin gebouwbewonende vleermuizen kunnen verblijven. Verblijfplaatsen (winter, zomer, kraam en paar) van vleermuizen zijn niet uitgesloten in het projectgebied. Het projectgebied heeft enkele bomen en heesters. Hier kunnen vleermuizen incidenteel bij foerageren maar het betreft geen essentieel foerageergebied, omdat er betere alternatieven zijn in de omgeving, zoals het Hullenbos. Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen in het landschap als vliegroute. Dergelijke elementen zijn niet aanwezig in het projectgebied. Vliegroutes zijn op voorhand uitgesloten.	Het projectgebied betreft mogelijk verblijfplaatsen in bomen en gebouwen. Vleermuizen kunnen incidenteel foerageren in het projectgebied. Essentieel foerageergebied en/of (essentiële) vliegroutes zijn op voorhand uitgesloten.
Reptielen	*Bureauonderzoek* Hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang, muurhagedis en zandhagedis (NDFF, 2024). Het projectgebied ligt in het verspreidingsgebied van de hazelworm en ringslang. De levendbarende hagedis en zandhagedis hebben een verspreidingsgebied tot de grens van de Natura 2000-gebied Veluwe. Oldebroek ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van de soorten en zijn daarom uitgesloten binnen het projectgebied. De muurhagedis komt binnen Nederland enkel voor in Zuid Limburg. De andere waarnemingen die zijn gedaan, zoals die in Elburg, betreffen niet-wilde exemplaren.	Aanwezigheid van beschermde reptielen-soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	Omdat de soort ook nog niet is waargenomen in Oldebroek, is een natuurlijke verspreiding van de muurhagedis uitgesloten in het projectgebied. *Veldbezoek* Tijdens de veldbezoeken zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen. De aanwezige vegetatie biedt geen geschikt habitat, omdat het niet in verbinding staat met andere groenstructuren. Beschermde reptielensoorten zijn daarom uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.	
Amfibieën	*Bureauonderzoek* In de wijde omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van de algemeen vóórkomende (vrijgestelde) amfibieën, zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Verder zijn er waarnemingen bekend van beschermde poelkikker en rugstreeppad (NDFF, 2024). *Veldonderzoek* Tijdens het veldbezoek is een waarneming gedaan van de (vrijgestelde) gewone pad in de kelder van het schoolgebouw, zie Figuur 4. Algemene vrijgestelde amfibieën kunnen ook vóórkomen in het projectgebied. Verder zijn er geen waarnemingen gedaan van beschermde amfibieën. Door de afwezigheid van water is er geen voortplantingshabitat van de rugstreeppad of poelkikker aanwezig. Ook in de directe omgeving is geen voortplantingswater voor deze soorten. Essentieel landhabitat in het projectgebied is daarom uitgesloten. *Figuur 4: Gewone pad in de kelder van het schoolgebouw*	Essentiële functies van poelkikker, rugstreeppad en andere beschermde amfibieën zijn uitgesloten in het projectgebied op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens. Algemene vrijgestelde amfibieën komen voor in het projectgebied.
Vissen	*Bureaubezoek* Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissensoorten in de omgeving van het projectgebied (NDFF, 2024). *Veldbezoek* In het projectgebied zijn geen waterlichamen aanwezig. Habitat van (beschermde) vissen is daarom niet aanwezig.	Beschermde vissensoorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Overige soorten	*Bureauonderzoek* Er zijn in de omgeving van het projectgebied waarnemingen bekend van beschermde vlindersoorten, zoals gentiaanblauwtje, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, sleedoornpage en zilveren maan. Ook zijn waarnemingen bekend van de beschermde libellensoort bosbeekjuffer en de beschermde kever vliegend hert. *Veldonderzoek* In het projectgebied staan aangeplante heesters, zoals zevenboom, wilde liguster, laurierkers, koninginnenstruik, dwergmispel en skimmia japonica. Dergelijke soorten zijn geen waardplanten van beschermde ongewervelden. **Grote vos** De soort komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Waardplanten van de soort zijn vooral iep; maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten. Dergelijke waardplanten zijn niet aanwezig in het projectgebied. Voortplantingsplaatsen van de grote vos zijn op voorhand uitgesloten. **Grote weerschijvlinder** De soort komt voor in habitat, zoals oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het projectgebied. De soort is op voorhand uitgesloten. **Kleine ijsvogelvlinder** De soort komt voor in gevarieerde, vochtige, gemengde bossen of loofbossen, bijvoorbeeld elzenbroekbos. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het projectgebied. De soort is op voorhand uitgesloten. **Kommavlinder** De soort komt voor in droge, schrale open graslanden, duinen en gevarieerde heide. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het projectgebied. De soort is op voorhand uitgesloten. **Sleedoornpage** De soort komt voor in een landschap, waarin sleedoornstruweel of pruimen en ontmoetingsbomen aanwezig zijn. Bijvoorbeeld bij struwelen langs bosranden, houtwallen, weg- en spoorbermen, holle wegen en akkers. Daarnaast kan de soort vliegen in een stedelijke omgeving waar hij gebruik maakt van sleedoornstruwelen in parken en vrijstaande pruimen in tuinen. Dergelijke waardplanten zijn niet aanwezig in het projectgebied. Essentieel leefgebied van de sleedoornpage is op voorhand uitgesloten. **Vliegend hert** Het vliegend hert is gebonden aan bossen en houtwallen (halfopen landschappen). Is waargenomen bij houtwallen, eikenlanen, bosranden, holle wegen, tuinen en ook bij solitaire oude bomen. Dergelijke habitat is niet aanwezig in het projectgebied. De soort is op voorhand uitgesloten. **Zilveren maan** De soort komt voor in habitat, zoals natte tot vochtige, schrale graslanden met een rand van struweel of bos, en bloemrijke hooi- of rietlanden. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het projectgebied. De soort is op voorhand uitgesloten. **Andere beschermde ongewervelden** Andere soorten zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.	Beschermde ongewervelden zijn uitgesloten op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens.

3.2.3 Effectbeschrijving

In Tabel 3 is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de afbakening van effecten, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen, zoals beschreven in hoofdstuk 2.

Tabel 3: Mogelijke effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden

Soort(groep)	Soort	Beschrijving effecten	Toetsing vereist?
Algemene broedvogels		Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden (indicatief van half maart tot en met half juli), is er mogelijk sprake van het verstoren van nesten en broedsels. Ook kunnen nesten in het projectgebied vernietigd worden en kunnen hierbij jonge dieren, broedende vogels en/of eieren vernietigd en/of verwond en gedood worden.	Ja
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gierzwaluw en huismus	De tijdelijke compensatiekasten voor gierzwaluw en huismus worden verwijderd met de sloop van het gebouw. De sloop van het gebouw staat gepland in het derde kwartaal van 2025. Voordat de tijdelijke kasten verwijderd mogen worden, moeten de permanente compensatiekasten minimaal 1 jaar hangen, samen met de tijdelijke kasten. De permanente kasten zijn inmiddels geplaatst op het nieuwe schoolgebouw op nummer 3 en hangen in ieder geval sinds begin mei 2024. Dit betekent dat de tijdelijke kasten na het broedseizoen van 2025 verwijderd kunnen worden. Ook kunnen de soorten verblijven onder de dakpannen. Met de voorgenomen werkzaamheden gaan vaste nestplaatsen verloren. Als de werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden, kunnen jonge dieren en broedende vogels verwond en gedood worden.	Ja
	Ransuil	Door kapwerkzaamheden kan een roestplek (vaste rust- en verblijfplaats) van de ransuil verloren gaan.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter	Met de voorgenomen sloopwerkzaamheden gaat mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter verloren. Eventueel aanwezige dieren kunnen gedood of verwond worden. De werkzaamheden vinden overdag plaats en de steenmarter is een nachtdier, waardoor het projectgebied geschikt blijft als foerageergebied tijdens de werkzaamheden. Omdat het projectgebied geen essentieel foerageergebied betreft, ondervindt de steenmarter geen negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden.	Ja
Vleermuizen		Met de voorgenomen ingreep worden mogelijke verblijfplaatsen verstoord, aangetast of vernietigd. Ook kunnen aanwezige dieren verwond of gedood worden. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden zijn daarom niet uitgesloten. De werkzaamheden vinden voornamelijk overdag plaats. Mogelijk wordt er verlichting gebruikt tijdens de donkere uren in de winterperiode. Vleermuizen kunnen tijdens het foerageren daarom verstoord worden.	Ja

3.2.4 Toetsing

3.2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In Tabel 4 is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 4: Beschermingscategorie van de relevante soorten

Beschermingscategorie	Soort/soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels, vogels met jaarrond beschermde nesten
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen
Andere soorten zonder vrijstelling	Steenmarter
Andere soorten met vrijstelling	Algemene grondgebonden zoogdieren & algemene amfibieën

3.2.4.2 Vrijstelling algemeen voorkomende soorten

Er geldt binnen de provincie Gelderland een vrijstelling voor de binnen het projectgebied algemeen voorkomende soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. In Bijlage B staat de lijst met de betreffende vrijgestelde soorten. Deze soorten zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in §3.3.1.

3.2.4.3 Overtreding verbodsbepaling

In de onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke artikelen relevant zijn voor de flora- en fauna-activiteit. De definitie van een flora- en fauna-activiteit is ''activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'' en is derhalve van toepassing op dit initiatief. In deze toetsing is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald óf en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn.

Tabel 5: Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten (art. 5.1, lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet). Het verbod geldt voor Vogelrichtlijnsoorten voor de handelingen die in deze tabel zijn aangegeven en die mogelijk wel het gevolg zijn van het initiatief.

Soort	a	b	c	d	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X			Werkzaamheden tijdens het broedseizoen
Vogels met jaarrond beschermde nesten	X	X		X	Werkzaamheden tijdens het broedseizoen, sloop- en kapwerkzaamheden

Het verbod geldt voor Vogelrichtlijnsoorten voor (art. 11.37, lid 1 Besluit activiteiten leefomgeving):
a: opzettelijk doden of opzettelijk vangen;
b: opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten;
c: rapen en onder zich hebben van eieren;
d: opzettelijk storen, tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Tabel 6: Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten (art. 5.1, lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet). Het verbod geldt voor Habitatrichtlijnsoorten voor de handelingen die in deze tabel zijn aangegeven en die mogelijk wel het gevolg zijn van het initiatief.

Soort	a	b	c	d	e	Als gevolg van
Vleermuizen	X	X		X		Sloop- en kapwerkzaamheden

Het verbod geldt voor (art. 11.46, lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving):
a: het opzettelijk doden of opzettelijk vangen;
b: het opzettelijk verstoren;
c: het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren;
d: het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;
e: het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van beschermde planten.

Tabel 7: Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten (art. 5.1, lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet). Het verbod geldt voor Andere soorten voor de handelingen die in deze tabel zijn aangegeven en die mogelijk wel het gevolg zijn van het initiatief.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Steenmarter	X	X		Sloopwerkzaamheden

Het is verboden om:
a: opzettelijk te doden of te vangen;
b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3.3 Vervolg

3.3.1 Zorgplicht

Ten aanzien van de zorgplicht zijn in de Omgevingswet verplichtingen opgenomen. In deze paragraaf worden deze verplichtingen besproken en wordt beschreven op welke manier invulling te geven aan deze verplichtingen. De algemene zorgplicht geldt voor alle soorten, de aanvullende zorgplicht geldt voor beschermde soorten. Het is belangrijk om ook rekening te houden met vrijgestelde soorten.

Algemene zorgplicht
In het algemeen moet voorkomen worden dat bij het doden of vangen van een dier, dat dier onnodig lijdt (art. 11.28, Besluit activiteiten leefomgeving). Hieronder is specifiek aangegeven hoe invulling is gegeven aan de verplichte aspecten voor flora- en fauna-activiteiten of andere activiteiten, waarbij redelijkerwijs vermoed kan worden dat dit leidt tot nadelige effecten ten aanzien van natuurbescherming (art. 11.27, lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving):

- Neem alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om gevolgen te voorkomen.
- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de aanleg.
- Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden.
- Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring optreedt.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt gekeken of er padden verblijven in de kelder. Deze worden gevangen elders in de omgeving uitgezet.

Aanvullende zorgplicht flora- en fauna-activiteit
Voor flora- en fauna-activiteiten gelden specifiek de volgende verplichtingen (art. 11.27, lid 2, Besluit activiteiten leefomgeving):

a. Voorafgaand aan het verrichten van de activiteit moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie of in de directe nabijheid beschermde soorten of voor beschermde soorten leefgebieden of groeiplaatsen aanwezig zijn. Deze quickscan geeft aanwijzingen dat mogelijk beschermde soorten in het projectgebied aanwezig zijn. Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren. In paragraaf 3.3.3 wordt dit verder uitgewerkt.
b. Als aanwijzingen van de aanwezigheid er zijn, dan moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten. Deze quickscan geeft aanwijzingen dat mogelijk beschermde soorten in het projectgebied aanwezig zijn. Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren en daaruit moet ook volgen welke effecten voorzien zijn.
c. Als negatieve gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten. Deze quickscan geeft aanwijzingen dat mogelijk beschermde soorten in het projectgebied aanwezig zijn. Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren en daaruit moet ook volgen welke effecten voorzien zijn.
d. Alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om nadelige gevolgen te voorkomen. In deze quickscan zijn maatregelen om effecten te voorkomen opgenomen, zie paragraaf 3.3.2. Daarnaast volgt de noodzaak en nadere invulling van de maatregelen uit nader onderzoek.

e. Tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben. Het is belangrijk om te borgen dat maatregelen voldoende effect hebben. Bij onvoldoende kennis of twijfel kan een ecologisch adviseur worden betrokken.
f. Het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen. Het is belangrijk dat het niet zo ver komt en al in eerdere stappen voldoende maatregelen worden genomen om effecten voldoende te beperken en te herstellen.

Potentie Rode Lijstsoorten
Hieronder wordt een lijst weergegeven van soorten die in de Rode Lijst staan die mogelijk in het gebied voorkomen, maar nog niet genoemd zijn vanuit de Omgevingswet. Deze lijst is niet volledig, gezien het gebrek aan kennis over enkele soorten en bijbehorende inventarisatieprotocollen. Vooral het verspreidingsgebied van haften, kokerjuffers, korstmossen, mossen en paddenstoelen zijn mogelijk niet volledig bekend.

Haas, konijn, bruin blauwtje, beemdkroon, bevertjes, bolderik, brede orchis, gewone agrimonie, gulden sleutelbloem, kleine bevernel, knolsteenbreek, korenbloem, rapunzelklokje, steenanjer en veldsalie zijn allemaal Rode Lijstsoorten die in het projectgebied en directe omgeving zijn waargenomen (NDFF, 2024). In Tabel 8 wordt per soort aangegeven of deze voor kan komen in het projectgebied. Ook (andere) ongewervelden, korstmossen, mossen en paddenstoelen kunnen in het projectgebied voorkomen. Korstmossen, mossen en paddenstoelen kunnen verspreid door het gebied voorkomen. Zodra de invulling van de Omgevingswet compleet is, kan aanvullend veldonderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten worden uitgevoerd, indien noodzakelijk.

Tabel 8: Aanwezigheid en eventuele vervolgstappen Rode lijstsoorten

Rode lijst soort	Aanwezigheid/afwezigheid	Vervolg
Haas	Het projectgebied is ongeschikt voor deze soort, omdat het onvoldoende dekking biedt en niet in verbinding staat met geschikt leefgebied. De soort is op voorhand uitgesloten.	N.v.t.
Konijn	Het projectgebied is ongeschikt voor deze soort, omdat het onvoldoende dekking biedt en niet in verbinding staat met geschikt leefgebied. De soort is op voorhand uitgesloten.	N.v.t.
Bruin blauwtje	Bruin blauwtje is een dagvlinder en is gezien in de omgeving van Oldebroek. De soort komt voor in droge, zandige, open, kruidenrijke en schrale graslanden en kalkgraslanden. Dergelijk habitat ontbreekt in het projectgebied. De soort is op voorhand uitgesloten.	N.v.t.
Beemdkroon, bevertjes, bolderik, brede orchis, gewone agrimonie, gulden sleutelbloem, knolsteenbreek, korenbloem, rapunzelklokje, steenanjer en veldsalie	Deze soorten komen voor in specifieke habitats, zoals kalkgrasland, kalkrijke of kalkarme akkers, kalkrijke zomen, blauwgrasland, droge zure graslanden en vochtige bemeste graslanden. Dergelijk habitat is niet aanwezig in het projectgebied. Deze soorten zijn daarom op voorhand uitgesloten.	N.v.t.
Kleine bevernel	Deze soort komt voor in gewone graslanden. In het projectgebied is dergelijk habitat aanwezig. In het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van de kleine bevernel. De dichtstbijzijnde waarneming is op circa 350 m afstand. Door deze afstand tot het projectgebied kan de soort worden uitgesloten.	N.v.t.

3.3.2 Mitigerende maatregelen

Algemene broedvogels
Door buiten het broedseizoen te werken blijven nestplaatsen en broedsels van algemene broedvogels behouden en worden individuen niet verstoord of gedood. Werkzaamheden kunnen ook in het broedseizoen plaatsvinden door een broedvogelcheck te laten doen door een deskundig ecoloog. Voorafgaand aan de werkzaamheden kan het terrein al ontmoedigd worden. Als er geen broedende vogels worden waargenomen, kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Wanneer er wel broedende vogels worden waargenomen, is het nodig om (enkele) werkzaamheden te verplaatsen tot de vogels zijn uitgebroed.

Vleermuizen
Tijdens de werkzaamheden wordt mogelijk gebruikt gemaakt van verlichting in de periode dat het vroeg donker is en laat licht wordt. Het is daarom nodig om de volgende mitigerende maatregelen te nemen, zodat vleermuizen in de omgeving niet vestoord worden:
- Gebruik geen verlichting in de periode maart t/m november tussen zonsondergang en zonsopkomst
- Als dit niet mogelijk is, dienen de volgende maatregelen te worden genomen:
  - Schijn de verlichting alleen op het werkgebied
  - Gebruik vleermuisvriendelijke verlichting

Behoud de bomen op het terrein. Als dit niet mogelijk is, is het nodig om soortgericht onderzoek uit te voeren naar vleermuisverblijfplaatsen in de bomen.

3.3.3 Soortgericht onderzoek en inspectie

Vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus, gierzwaluw, ransuil)
Nader onderzoek is nodig naar huismus en gierzwaluw. Dit onderzoek bestaat uit 4 rondes van 2 uur tijdens de broedperiode van de soorten (mei en juni). De rondes vinden plaats tussen begin mei en eind juni en er zitten minimaal 10 dagen tussen de bezoeken. Tijdens deze rondes wordt ook gekeken naar eventuele roestplekken van de ransuil in de naaldboom op het schoolplein door te letten op aanwezige ransuilen en eventuele braakballen.

Vleermuizen
Nader onderzoek is nodig naar verblijfplaatsen (winter, zomer, kraam, paar) van vleermuizen in het schoolgebouw en ook naar verblijfplaatsen in de boom wanneer mitigatie niet mogelijk is. Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2021 en ziet er als volgt uit:
- 5 veldbezoeken in de periode 15 april t/m 31 augustus, waarvan minimaal 3 rondes in de kraamperiode (15 mei t/m 15 juni) en 2 tussen 15 augustus en 31 augustus.
- De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog, voldoende warm, niet te veel wind).
- Tussen de veldbezoeken zit bij voorkeur 20 dagen en minimaal 10 dagen.

Steenmarter
Voor onderzoek naar een eventuele vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter in het schoolgebouw wordt gebruikgemaakt van cameravallen. Het onderzoek ziet er als volgt uit:
- Het onderzoek vindt plaats tussen juni en 15 november.
- Er worden minimaal 2 camera’s geplaatst.
- De camera’s draaien 8 weken.

4 Conclusie en advies

4.1 Gebiedsbescherming

Het projectgebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Negatieve verstoringseffecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uitgesloten. Om eventuele effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen, moeten AERIUS-berekeningen worden gedaan. Als daaruit komt dat effecten niet uit te sluiten zijn, zijn vervolgstappen noodzakelijk, zoals het opstellen van een Passende beoordeling en het aanvragen van een vergunning Omgevingswet. Als effecten op basis van de berekeningen kunnen worden uitgesloten, zijn vervolgstappen niet nodig.

4.2 Soortbescherming

Als gevolg van de werkzaamheden treden er mogelijk effecten op voor de volgende soorten:
- Algemene broedvogels
- Vogels met jaarrond beschermd nest
- Vleermuizen
- Steenmarter

De voorgenomen werkzaamheden leiden bij aanwezigheid tot schadelijke handelingen van activiteiten flora en fauna van de Omgevingswet. Soortgericht onderzoek zal moeten worden uitgevoerd naar de betreffende soorten (zie paragraaf 3.3.3.). Daarnaast zullen er mitigerende maatregelen moeten worden genomen om aan de zorgplicht te voldoen. Wanneer soorten aanwezig zijn en een overtreding op de Omgevingswet niet te voorkomen is, is het nemen van (soortspecifieke) mitigerende maatregelen en het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Bijlage A Wettelijk kader Natura 2000-gebieden

De Omgevingswet maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De volgende soorten gebieden worden daarbij genoemd:

- Natura 2000-gebieden voor het uitvoeren van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn[3].
- Buiten Natura 2000-gebieden kunnen met hetzelfde doel ook bijzondere nationale natuurgebieden worden aangewezen[4].
- Nationale parken[5].

In aanvulling op bovenstaande gebieden kunnen de volgende gebieden in de omgevingsverordening worden aangewezen:

- Natuurnetwerk Nederland[6].
- Bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen buiten alle voorgenoemde beschermde gebieden[7].

In dit kader is alleen de bescherming van de Natura 2000-gebieden relevant.

Regels ten aanzien van de bescherming van Natura 2000-gebieden

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wijst Natura 2000-gebieden aan. In ieder besluit tot aanwijzing van een Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende gebied beschreven. Daarbij gaat het in ieder geval om instandhoudingsdoelen ten aanzien van de leefgebieden van vogels, voor zover nodig ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en/of ten aanzien van habitats en habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de Habitatrichtlijn[8].

Gedeputeerde Staten – en in bepaalde gevallen het Ministerie van LNV – zijn verplicht zorg te dragen voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van de in de provincie gelegen Natura 2000-gebieden en moeten ook – indien daar aanleiding voor bestaat – passende maatregelen nemen om verslechtering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te voorkomen[9]. Daarnaast is Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het vaststellen van een programma waarin beheer is geregeld (voorheen beheerplan) voor elk Natura 2000-gebied[10].

Beoordeling van projecten

Het is zonder omgevingsvergunning verboden om een zogenaamde “Natura 2000-activiteit” te verrichten[11]. De definitie van een Natura 2000-activiteit is “*activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied*”. Uitzonderingen kunnen gemaakt worden voor gevallen die zijn opgenomen in omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening[12], ministeriële regeling[13] of programma[14].

[3] art. 2.44, lid 1, Omgevingswet
[4] art. 2.44, lid 2, Omgevingswet
[5] art. 2.44, lid 3, Omgevingswet
[6] art. 2.44, lid 4, Omgevingswet
[7] art. 2.44, lid 5, Omgevingswet
[8] art. 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen), lid 1 en 2, Omgevingswet en art. 3.58 (eisen aanwijzingsbesluit), lid 1 en 2, Besluit kwaliteit leefomgeving
[9] art. 3.59 (instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen), Besluit kwaliteit leefomgeving
[10] art. 3.8 (verplichte programma’s provincie), lid 3, Omgevingswet
[11] art. 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet), lid 1, Omgevingswet
[12] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 2, Omgevingswet en art. 11.19 (aanwijzing vergunningvrije gevallen en gevallen beperking reikwijdte vergunningplicht in omgevingsverordening), Besluit activiteiten leefomgeving
[13] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 3, Omgevingswet en art. 11.20 (aanwijzing vergunningvrije gevallen en gevallen beperking reikwijdte vergunningplicht in ministeriële regeling), Besluit activiteiten leefomgeving
[14] art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 4, Omgevingswet

Ook als een activiteit in een programma is opgenomen, waarin het beheer van het Natura 2000-gebied is geregeld (voorheen beheerplan), dan is deze vrijgesteld van vergunningplicht[15]. Hierbij moet wel op voorhand vaststaan dat significante gevolgen zijn uitgesloten, een passende beoordeling of een ADC-toets is uitgevoerd[16].

Voor alle projecten die "*niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied*"[17] moet voor een omgevingsvergunning een passende beoordeling worden gemaakt[18]. Hiervan kan worden afgeweken als het project een herhaling is of voortzetting van een ander plan of project of onderdeel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens of inzichten over significante gevolgen oplevert[19].

De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend als uit de passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast[20]. Op het moment dat wel sprake is van aantasting van natuurlijke kenmerken of geen zekerheid hierover te verkrijgen is, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Dit is de ADC-toets[21]:

- Er zijn geen Alternatieve oplossingen.
- Het project is nodig vanwege Dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- De nodige compensatie wordt genomen gericht op het waarborgen van de samenhang van Natura 2000.

Op het moment dat prioritaire habitattypen of soorten worden aangetast, dan zijn aanvullende voorwaarden van toepassing[22]:

- Dwingende reden van groot openbaar belang hebben uitsluitend betrekking op gezondheid, openbare veiligheid of voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; of
- Aan de Europese commissie wordt een advies gevraagd[23].

Op het moment dat compensatie aan de orde is, wordt de beslistermijn opgeschort totdat de aanvraag is aangevuld met de invulling van de compensatie en/of de gestelde termijn voor aanvulling is verstreken[24]. In de omgevingsvergunning wordt een voorschrift opgenomen met de verplichting voor het nemen van de compenserende maatregelen[25]. Gebieden die dienen als compensatie worden herbegrensd, zodat deze binnen het Natura 2000-gebied komen te liggen[26].

Houdbaarheid van gegevens

In de Omgevingswet is opgenomen dat in het algemeen onderzoeksgegevens maximaal twee jaar houdbaar zijn, tenzij te onderbouwen is waarom gegevens ouder dan twee jaar nog actueel zijn. Natura 2000-activiteiten zijn echter uitgezonderd van de houdbaarheidsregel van maximaal twee jaar[27].

[15] art. 11.18 (aanwijzing vergunningvrije gevallen in programma), Besluit activiteiten leefomgeving
[16] art. 11.21 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen), Besluit activiteiten leefomgeving
[17] Habitatrichtlijn, art. 6, lid 3.
[18] art. 16.53c, lid 1, Omgevingswet
[19] art. 16.53c, lid 2, Omgevingswet
[20] art. 8.74b (beoordelingsregels Natura 2000-activiteit), lid 1, Besluit kwaliteit leefomgeving
[21] art. 8.74b (beoordelingsregels Natura 2000-activiteit), lid 2, Besluit kwaliteit leefomgeving
[22] art. 8.74b (beoordelingsregels Natura 2000-activiteit), lid 3, Besluit kwaliteit leefomgeving
[23] Verwijzing naar art. 10.6d (opvatting Europese Commissie over dwingende redenen van groot openbaar belang bij Natura 2000-gebieden), Omgevingsbesluit
[24] art. 16.77a (opschorting beslistermijn Natura 2000-activiteit bij compenserende maatregelen), Omgevingswet
[25] art. 8.74g (voorschrift compensatie), Besluit kwaliteit leefomgeving
[26] art. 3.61 (begrenzing gebied bij compenserende maatregelen), Besluit kwaliteit leefomgeving
[27] art. 16.5 (houdbaarheid onderzoeksgegevens), Omgevingswet

Bijlage B Wettelijk kader soortbescherming

Algemene bescherming

In het Besluit activiteiten leefomgeving is een zorgplicht ten aanzien van soorten opgenomen. In het algemeen moet worden voorkomen dat bij het doden of vangen van een dier, dat dier onnodig leidt[28]. Verder is aangegeven dat bij flora- en fauna-activiteiten of andere activiteiten waarbij redelijkerwijs vermoed kan worden dat dit leidt tot nadelige effecten ten aanzien van natuurbescherming, de volgende zaken verplicht zijn [29]:

- neem alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om gevolgen te voorkomen;
- voor zover gevolgen niet kunnen worden voorkomen: beperk die gevolgen zoveel mogelijk
- of maak deze ongedaan; en
- als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: laat de activiteit achterwege zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd.

Voor flora- en fauna-activiteiten geldt specifiek het volgende[30]:

- voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie of in de directe nabijheid beschermde soorten of voor beschermde soorten leefgebieden of groeiplaatsen aanwezig zijn.
- als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten;
- als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten;
- alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Categorieën

De wet onderscheidt drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten vogelrichtlijn, ook wel Vogelrichtlijnsoorten genoemd (§ 11.2.2 Besluit activiteiten leefomgeving)
- Soorten habitatrichtlijn, ook wel Habitatrichtlijnsoorten genoemd (§ 11.2.3 Besluit activiteiten leefomgeving)
- Andere soorten (§ 11.2.4 Besluit activiteiten leefomgeving)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd[31].

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen[32]:

- alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:
  - bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
  - bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
  - bijlage I bij het Verdrag van Bonn;

[28]art. 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren), Besluit activiteiten leefomgeving
[29]art. 11.27 (specifieke zorgplicht), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving
[30]art. 11.27 (specifieke zorgplicht), lid 2, Besluit activiteiten leefomgeving
[31]art. 11.37 t/m 11.40, Besluit activiteiten leefomgeving
[32] art. 11.46 t/m 11.48, Besluit activiteiten leefomgeving

- en planten van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied zoals genoemd in:
  - bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
  - bijlage I bij het Verdrag van Bern.

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat in het Besluit activiteiten leefomgeving § 11.2.3 “soorten habitatrichtlijn” in de titel heeft, wordt deze term echter wel gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen in bijlage IX onder A bij het Besluit activiteiten leefomgeving[33].

Regels

In de Omgevingswet staat dat het zonder omgevingsvergunning verboden is om een flora- en fauna-activiteit te verrichten[34]. De definitie van een flora- en fauna-activiteit is “*activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten*”. In het Besluit activiteiten leefomgeving is dit nader gespecificeerd. Het verbod geldt voor Vogelrichtlijnsoorten voor[35]:

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen
- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten;
- het rapen en onder zich hebben van eieren; of
- het opzettelijk storen, tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.36

Het verbod geldt voor Habitatrichtlijnsoorten voor[37]:

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen;
- het opzettelijk verstoren;
- het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen; en
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van beschermde planten.

Het verbod geldt voor Andere soorten voor[38]

- het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende individuen;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van Andere soorten (planten).

Hierboven is voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten aangegeven dat verstoring niet is toegestaan. Niet iedere verstoring in het kader van de wet is relevant. Het moet gaan om verstoring die voor soorten in potentie wezenlijke gevolgen heeft. Een tijdelijke verandering van gedrag valt hier niet zonder meer over. Zie voor meer informatie het volgende tekstkader.

> **Juridisch kader verstoring beschermde soorten**
> Niet iedere toename van verstoringsbronnen leidt tot een daadwerkelijk effect dat in het kader van de wet is voorzien als verstoring. Voor een individu dat sprake is van opzettelijke verstoring als niet in de directe omgeving (tijdelijk) uitwijkmogelijkheden voor handen zijn en de functionaliteit van het leefgebied door verstoring wordt aangetast. Dit is

[33]art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), Besluit activiteiten leefomgeving
[34]art. 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet), lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet
[35]art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn schadelijke handelingen), lid 1 Besluit activiteiten leefomgeving.
[36]De uitzondering is opgenomen in art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn schadelijke handelingen), lid 3 Besluit activiteiten leefomgeving.
[37]art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving
[38]art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving

verschillende keren bevestigd door de Raad van State. Hieronder staan twee delen van uitspraken waarin dit bevestigd is:
ECLI:NL:RVS:2009:BI3701: “Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 21 november 2007 in zaak nr. 200607283/1) geldt als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving, moet worden aangemerkt als een opzettelijke verontrusting in de zin van artikel 10 van de Ffw.”
ECLI:NL:RVS:2020:1125: “Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 23 juni 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM8836), geldt bij de uitleg van artikel 10 van de Flora- en faunawet als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verontrusting is in de zin van die bepaling. Het tijdelijk (doen) wegvluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek kan niet worden aangemerkt als opzettelijke verontrusting in de zin van deze bepaling. De Afdeling volgt deze interpretatie eveneens ten aanzien van het in het vierde lid van artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb neergelegde verbod van opzettelijke storing.”

Gedragscodes en vrijstellingen

Het verbod om een flora- en fauna-activiteit uit te voeren zonder omgevingsvergunning geldt niet voor activiteiten die vallen onder een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden[39]:

- aantoonbaar worden uitgevoerd in overeenstemming met de gedragscode; en
- plaatsvinden in het kader van:
  - het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw,
  - een bestendig gebruik; of
  - ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

In het algemeen geldt het verbod om een flora- en fauna-activiteit uit te voeren zonder omgevingsvergunning niet voor gevallen, te gebruiken middelen en/of soorten die zijn opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening[40], de omgevingsverordening[41] of een ministeriële regeling[42] of een programma[43]. Hierbij moet wel worden voldaan aan de voorwaarden zoals die ook gelden voor de aanvraag van een omgevingsvergunning (zie tekst onder kopje “Omgevingsvergunning”)[44]. Als activiteiten in een goedgekeurd programma zijn opgenomen, moet het programma wel aan een van de volgende voorwaarden voldoen[45]:

- Het programma moet gericht zijn op inrichting, gebruik en beheer van een Natura 2000-gebied en gericht zijn op het halen van de instandhoudingsdoelstellingen (voorheen beheerplan).
- Het programma moet gericht zijn op een evenwichtige duurzame ontwikkeling waarbij de belasting van kwalificerende natuurwaarden in Natura 2000-gebieden afneemt of beheer, bescherming, herstel van natuurlijke habitats of de staat van instandhouding van in het wild voorkomende dieren of planten verbetert.

[39]art. 11.45 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn op basis van aangewezen gedragscode), art. 11.53 (vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn op basis van aangewezen gedragscode), art. 11.59 (vergunningvrije gevallen andere soorten op basis van aangewezen gedragscode), Besluit activiteiten leefomgeving

[40]art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 2, Omgevingswet

[41]art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 2, Omgevingswet en art. 11.42 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in omgevingsverordening), art. 11.50 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in omgevingsverordening), art. 11.56 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in omgevingsverordening), Besluit activiteiten leefomgeving

[42]art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 3, Omgevingswet en art. 11.43 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in ministeriële regeling), art. 11.51 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in ministeriële regeling), art. 11.57 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in ministeriële regeling), Besluit activiteiten leefomgeving

[43]art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 4, Omgevingswet

[44]art. 8.74j t/m 8.74l, Besluit kwaliteit leefomgeving als verwezen in art. 11.44 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn), lid 1, art. 11.52 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn), lid 1, art. 11.58 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije flora- en fauna-activiteiten andere soorten), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving,

[45]art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 4, Omgevingswet art. 11.41 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in programma), lid 2 en art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), Besluit activiteiten leefomgeving

Verder geldt voor beschermde soorten het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit uit te voeren niet in de volgende gevallen:

- Als de activiteit is toegestaan in het kader van een andere wet én als wordt voldaan aan artikel 9, lid 1 en 2 en artikel 13 van de Vogelrichtlijn voor Vogelrichtlijnsoorten[46], artikel 16, lid 1 van de Habitatrichtlijn voor Habitatrichtlijnsoorten[47] en de eisen die ook aan de omgevingsvergunning worden gesteld voor Andere soorten[48]. Zie het volgende tekstkader voor de relevante inhoud van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.
- Als de activiteiten vallen onder instandhoudingsmaatregelen[49] en passende maatregelen[50] in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn[51].
- Voor andere soorten geldt dat het verbod niet van toepassing is op het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis en het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden[52].

Relevante inhoud Vogel- en Habitatrichtlijn

In artikel 9 lid 1 staat dat er geen andere bevredigende oplossing mag bestaan en dat het voornemen nodig is:

- in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid (onderdeel a),
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer (onderdeel a),
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren (onderdeel a),
- ter bescherming van flora en fauna (onderdeel a);
- voor doeleinden in verband met onderzoek en onderwijs, het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doeleinden samenhangende teelt (onderdeel b);
- teneinde het vangen, het houden of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan (onderdeel c).

In artikel 9, lid 2 geeft de voorwaarden waaronder mag worden afgeweken. De volgende zaken moeten worden vermeld:

- voor welke soorten mag worden afgeweken (onderdeel a);
- welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan (onderdeel b);
- onder welke voorwaarden met betrekking tot het risico en onder welke omstandigheden van tijd en van plaats deze afwijkende maatregelen mogen worden genomen (onderdeel c);
- welke autoriteit bevoegd is te verklaren dat aan die voorwaarden is voldaan, en te beslissen welke middelen, installaties of methoden mogen worden aangewend, binnen welke grenzen en door welke personen (onderdeel d);
- welke controles zullen worden uitgevoerd (onderdeel e).

In artikel 13 is opgenomen dat de activiteiten niet mogen leiden tot een verslechtering van de huidige staat van instandhouding.

In artikel 16, lid van de Habitatrichtlijn staat dat wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en dat de activiteit geen afbreuk doet aan een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, mag onder de volgende voorwaarde worden afgeweken:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats (onderdeel a);
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom (onderdeel b);

[46]art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving.

[47]art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen) lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving

[48]art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b, Besluit activiteiten leefomgeving

[49]*"instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de art. en 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of art. 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn."*

[50]*"een passende maatregel als bedoeld in art. 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn"*.

[51]art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b, art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b en art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel c, Besluit activiteiten leefomgeving.

[52]art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving.

- in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (onderdeel c);
- ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van deze soorten, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten (onderdeel d);
- ten einde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, door de bevoegde nationale instanties vastgesteld aantal van bepaalde specimens van de in bijlage IV genoemde soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben (onderdeel e).

Voor dit project is de provincie Gelderland bevoegd gezag. De provincie Gelderland heeft in haar Verordening voor de Wet natuurbescherming een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten:

Zoogdieren
- Aardmuis
- Bosmuis
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Woelrat

Amfibieën
- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker

Omgevingsvergunning

Voor een project geldt dat in de aanvraag van een omgevingsvergunning moet worden voldaan aan een aantal eisen. Dit verschilt per beschermingscategorie.

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet een project voor een aanvraag omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen[53]:
- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig is:
  - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
  - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
  - ter bescherming van flora en fauna;
  - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt; of
  - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan; en

[53]art. 8.74j (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: soorten vogelrichtlijn), Besluit kwaliteit leefomgeving

- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de relevante soort(en).

Voor Habitatrichtlijnsoorten moet een project voor een aanvraag omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen[54]:
- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig:
  - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
  - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben; en
- de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor Andere soorten moet een project een aanvraag omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen[55]:
- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig:
  - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
  - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
  - in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - voor het voorkomen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
  - voor het beperken van de omvang van de populatie van in het wild levende dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - voor het voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - in het kader van een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - in het kader van het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - in het kader van het bestendig beheren of onderhouden van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of

[54]art. 8.74k (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: soorten habitatrichtlijn), Besluit kwaliteit leefomgeving
[55]art. 8.74l (beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: andere soorten), Besluit kwaliteit leefomgeving

  - in het algemeen belang; en
- de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Geen andere bevredigende oplossing betekent – ook in combinatie met hetgeen onder het kopje “Algemene bescherming” is beschreven dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, een omgevingsvergunning niet te verlenen is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Houdbaarheid van gegevens

In de Omgevingswet is opgenomen dat in het algemeen onderzoeksgegevens maximaal twee jaar houdbaar zijn, tenzij te onderbouwen is waarom gegevens ouder dan twee jaar nog actueel zijn. Flora- en fauna-activiteiten zijn echter uitgezonderd van de houdbaarheidsregel van maximaal twee jaar[56].

[56] art. 16.5 (houdbaarheid onderzoeksgegevens), Omgevingswet

Colofon

QUICKSCAN NATUURWETGEVING
CNS DE REGENBOOG, VAN SYTZAMALAAN 5 OLDEBROEK

KLANT
Gemeente Oldebroek

AUTEUR
[redacted]

PROJECTNUMMER
30249276

ONZE REFERENTIE
UF273ND5HNMV-1787204744-71:1

DATUM
13 december 2024

STATUS
Concept

GECONTROLEERD DOOR

TS
Senior ecoloog

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende datagedreven duurzame ontwerp-, advies- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij zijn met 36.000 architecten, data-analisten, ingenieurs, projectplanners, water- en duurzaamheidexperts. Onze gedeelde passie is: Improving quality of life. Toewijding aan de strategie 'accelerating a planet positive future' onderschrijft onze wereldwijde samenwerking met klanten en hoe we hen helpen met duurzame projectkeuzes. We combineren digitale met mensgerichte innovaties en omarmen toekomstgerichte vaardigheden op het gebied van milieu, energie, water, gebouwen, transport en infrastructuur. We werken vanuit meer dan dertig landen en rapporteerden in 2023 een bruto omzet van 5 miljard euro. www.arcadis.com

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 220
3800 AE Amersfoort
Nederland

T +31 (0)88 4261 261